

Hans Rueb (r) en samensteller van de expo Ron Dirven.

Tentoonstelling over beeldhouwster Gra Rueb, ‘de Camille Claudel van Breda’

Het liet lang op zich wachten, maar de in Breda geboren Gra Rueb (1885–1972) krijgt een eigen tentoonstelling. In het Princenhaags Museum, pal naast de begraafplaats waar ze in het familiegraf werd bijgezet. „Haar werk is kwalitatief even hoogstaand als veelzijdig.”

Willem Jongeneelen
2 oktober 2026, 10:01

In 1945 schreef Cornelis Veth een biografie over Gra Rueb, ter gelegenheid van haar 60ste verjaardag. Veth was niet alleen onder de indruk van haar werk, hij vond haar ook een moderne verschijning in het kunstleven. De titel van de expositie in Princenhage is een citaat uit die biografie. Het moderne aspect zat voor de auteur vooral in het feit dat beeldhouwen in haar tijd amper een beroep voor vrouwen was.

Ron Dirven (64), directeur-conservator van het Vincent van GoghHuis en gastcurator van de expositie, is blij dat de tijdgeest is veranderd. „Vrouwen in de kunst krijgen nu vaker de waardering die ze jarenlang hebben moeten missen. Gra Rueb was heel goed in haar werk. Ik durf gerust te stellen dat deze expositie ook in het Kunstmuseum in Den Haag, haar latere woonplaats, niet zou misstaan.”

Haar werk is volgens hem kwalitatief hoogstaand, stilistisch sterk en bijzonder veelzijdig. Naast beeldhouwwerken maakte ze ook penningen en portretten. Ze werkte in diverse materialen, variërend van marmer, hout, brons, zilver en keramiek tot zandsteen.

„Het was zowel fysiek als mentaal hard werken aan vrij werk, maar ook aan veel belangrijke opdrachten onder hoge tijdsdruk. Ze was op veel fronten aanwezig en had een groot netwerk. Ze was in 1918 een van de oprichters van De Kring van Nederlandse Beeldhouwers.”

Mannetjesputter

Gra Rueb was de dochter van Johan Gerardus Rueb, een rijke Bredase industrieel en eigenaar van de bekende machinefabriek en ijzergieterij Bakker & Rueb, die destijds op een eiland in de Mark was gevestigd. Ze maakten er liften, roltrappen, pompwerktuigen en zelfs stoomlocomotieven. Tot 1911 werkte Gra vanuit haar ouderlijk huis op de Prinsenkade, bij de haven, tegenover het Spanjaardsgat.

Hans Rueb (76) uit Stolwijk is een ver familielid. Zijn grootvader was een neef van Gra. Hans verdiepte zich in haar werk en leven en schreef daarover het boek *Gra Rueb, meer dan alleen een beeldhouweres*.
„Er waren in haar tijd slechts weinig vrouwen actief als beeldhouweres, zoals dat toen nog heette. Gra deed dat zelfs beroepsmatig, niet voor de leukigheid. Als er al een vrouwelijke collega was, dan was er vaak een echtgenoot die voor de inkomsten zorgde. Een man heeft Gra nooit gehad. Ze was echt een mannetjesputter. Ze reed ook motor en dronk jenever.”

Gra Rueb in 1912 in het atelier van Toon Dupuis met een model. © privéarchief familie Rueb

Haar vader was volgens Hans Rueb niet kapot van haar beroep. „Toch zette ze door. Vanaf 1912 nam ze les bij de gerenommeerde Toon Dupuis in Den Haag. Dupuis ontwierp onder meer het ruiterstandbeeld van Willem III op het Kasteelplein in Breda.”

Vier jaar later verhuisde ze zelfs naar Parijs. Dirven: „Daar kreeg ze les van Antoine Bourdelle, een leerling van Auguste Rodin. Dat maakte van haar de Camille Claudel van Breda. Ook Claudel was een vrouwelijke leerlinge van Rodin. Die impressionistische finesse zie je heel mooi in de vrouwelijke buste die onze poster siert. Het marmeren beeld is afkomstig uit de collectie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en stond lange tijd in het Van Gogh Museum.”

De stukken op de expositie zijn deels afkomstig uit de collectie van het Bredaas Museum, aangekocht door Dirven zelf toen hij daar conservator was. Andere werken zijn in bruikleen. „Veel van haar werk was lang verborgen, omdat het nog in familiebezit was. Dankzij Hans zijn er nu voor het eerst veel prachtige dierplastieken te zien.”

Staartmees, Gra Rueb, 1930-1940, brons, collectie Stedelijk Museum Breda, bruikleen Gemeente Breda. © Collectie Stedelijk Museum Breda, bruikleen Gemeente Breda.

„Haar vrije werk is zo bijzonder. Die dieren zijn zo treffend, haar stilering voor die tijd zeer modern. Veel van haar collega’s verbeeldden graag exotische dieren. Daar deed ze niet aan. Ze koos voor de huismus en andere Nederlandse dieren. De expressiviteit daarvan is groots. Je gaat van die dieren houden.”

Prachtig is het portret dat ze in 1912 al van haar vader maakte en dat waarschijnlijk in zijn fabriek heeft gehangen. Fraai is ook de in bruikleen verkregen zilveren wisseltrofee die ze in 1948 voor voetbalclub Ajax maakte. Rueb: „Het is een vrijheidsbokaal, waarbij voetbal wordt gekoppeld aan de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.”

Werk van Gra Rueb. © René Schotanus/Pix4Profs

Trots laat Hans Rueb ook een aantal bijzondere penningen zien. „Ze was de eerste vrouwelijke penningmaker die een opdracht van de Vereniging voor Penningkunst kreeg. Bij de penningen ligt een groot wit ontwerp voor een penning van koningin Emma, vervaardigd in haar sterfjaar 1934 in opdracht van de toenmalige muntmeester van de Rijksmunt. Het bleef helaas bij een ontwerp, want er is nooit een echte penning van gemaakt.” De tentoonstelling is uiteraard verre van compleet. Veel van haar grotere werken zijn te zien in de openbare ruimte in Den Haag, bij het Olympisch Stadion in Amsterdam, of in musea als Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam en het Kröller-Müller Museum in Otterlo.

Dirven: „Er is door ons een wandelroute in Breda uitgezet, want ook daar liet Gra Rueb veel achter. De route komt langs haar geboortehuis en werken van haar in het centrum. Zo staat er in de kooromgang van de Grote Kerk een bronzen buste van mr. Meinard Tydeman jr. en is achter het oude stadhuis op het Stadserf een bronzen replica van De Turfschipper te zien.”

***Een moderne verschijning in het kunstleven – De Beeldhouwer(es) Gra Rueb*:** opening op 3 oktober 2026 om 15.00 uur in het Princenhaags Museum, Haagweg 334 in Breda/Princenhage. Open tot en met 20 december, op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.